μυστήρια καὶ τὰ διακοινοῦσι μόνον εἰς τοὺς μεμυημένους. Τὰ μυθικὰ αὐτῶν ἄσματα εἶνε τὰ ἀρχαιότατα· τὰ πλεῖστα αὐτῶν χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἀκμῆς τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ ἀναβαίνουσι διὰ παλαιοτέρων μέχρι τῶν ἀπωτάτων αἰώνων ἕτερα δὲ ἀνετέθησαν κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ τὸ μέρος εἶνε τὸ ὡραιότερον καὶ τὸ καταπληκτικώτερον τῆς δημώδους ταύτης ποιήσεως, ἡ δὲ τοιαύτη μηρὰ ἀνάπτυξις αὐτῶν καὶ τὸ μοναδικὸν τοῦ χαρακτῆρός των ἀνυψοῦσι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν καταγωγήν. Ἀλληλοδιαδόχως εἰσὶ σοβαρὰ καὶ ἀστεῖα ὡς προφητεῖαι, σκοτειναὶ ὡς σιβύλλειοι χρησμοί, μεγαλοπρεπῆ ὡς ἡ ἐποποιία παντὸς ἔθνους, πλήρη εἰκόνων καὶ ἀλληγοριῶν ὡς μύθος ἀνατολικός. Τὰ ἄσματα ταῦτα παρουσιάζουσιν εὐαρίθμους θεολογικὰς γνώσεις, ἀπανταχόθεν ἠρωτηριασμένας καὶ ἀτελεῖς· ἀλλὰ ταῦτα ἀνερευνᾷ ἡ ἀρχέτυπος ἐπιστήμη τῶν Φινλανδῶν, ἀποδαζουσα αὐτὰ ἐκ τοῦ ἀρχαίου καὶ προσθέτουσα προφορικάς τινας παραδόσεις, αἵτινες ζῶσιν εἰσέτι μεταξὺ τοῦ λαοῦ· ἀποκτοῦσι δὲ διὰ συμπεράσματος ὡραίου· ὄχι ὅμως καὶ ἀκριβῶς σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν ἀρχέτυπον θεολογίαν καὶ κοσμογονίαν.

Ὁ οὐσιώδης χαρακτὴρ τῆς κοσμογονίας ταύτης καὶ ἡ προσωποποίησις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, ἡ ἀνωτάτη εὐκαρπία κεκρυμμένη ὑπὸ εἰκόνα τινὰ συμβολικήν, ὡς εἰς τὴν Ἰνδικὴν μυθολογίαν, καὶ ἡ ἰδία ἀρμονία ἐκφραζομένη δι' ἑνὸς μύθου.

Ὁ Κάου, εἷς τῶν ἀχραιοτάτων θεῶν, εἶχεν ἐγκλείσει τριάκοντα ἔτη ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς τοῦ Κυνέπαρ (θυγατρὸς τῆς Ἰσχύος). Ἡμέραν τινὰ διασχίζει τὴν σπλάγχνα, ἅτινα τὸν περιέκλειον, καὶ παρουσιάζεται ἔφιππος μὲ τὸ κράνος εἰς τὴν κεφαλήν του καὶ τὸ ξίφος. Ἀλλ' ὁ κόσμος ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κάου Βε—ι—νε—μοένων τοῦ θεοῦ τῆς ἁρμονίας. Πτηνόν τι μυστηριῶδες ἀποθέτει ὠὸν ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ Βε—ι—νε—μοένων, ὅπερ ἐκλεπίζει ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀφίνει νὰ πέσῃ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Τὸ ὠὸν θραύεται, καὶ τὸ μὲν ὀστρακον σχηματίζει τὸν Οὐρανόν, ἡ δὲ ὀστρακομεμβράνη τὴν Γῆν, τὸ λεύκωμα γίνεται Ἥλιος, ὁ δὲ κρόκος Σελήνη καὶ ἀστέρες τοῦ ὀστράκου μεταβάλλονται εἰς ἀστέρας· ἐκεῖνα κατ' ἐκεῖνον ὁ κόσμος ἐξῆλθεν ἐξ ἑνὸς ὠοῦ· ὁ σίδηρος ἐκ τοῦ στήθους τριῶν νεανίδων, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐξήγαγεν ἐκ τῶν στέρνων αὐτῆς γάλα λευκόν, ἡ δευτέρα γάλα ἐρυθρὸν καὶ ἡ τρίτη γάλα μέλαν. Τὸ λευκὸν γάλα παρήγαγε τὸν ἀκατέργαστον σίδηρον, τὸ ἐρυθρὸν τὸν χάλυβα καὶ τὸ μέλαν τὸν καθαρὸν σίδηρον. Ἑτέρα παράδοσις λέγει ὅτι τὸ λευκὸν γάλα παρήγαγε τὸν ἄργυρον, τὸ ἐρυθρὸν τὸν χρυσὸν καὶ τὸ μέλαν τὸν σίδηρον.

Ἀφοῦ ὁ θεὸς τῆς ἁρμονίας ὠργάνισε τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, Κάου ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐνεπιστεύθη τοὺς μὲν ἀνέμους εἰς τὸν Ἰλμαρίνην τὸν δὲ κεραυνὸν εἰς τὸν Οὖκον. Ἄνωθεν τῶν θεοτήτων τούτων ὑπῆρχεν εἷς καὶ μόνος, ἀρχὴ ἀμετάβλητος, ὑπέρτατος πάντων τῶν ὄντων· τοῦτον αἱ παραδόσεις ἀποκαλοῦσι Γυμα, κραγματεύωνται ἕτερόν τι περὶ αὐτοῦ.

Ἐσέβοντο μὲν τὴν αἰώνιον ταύτην ὕπαρξιν, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐπεκαλοῦντο αὐτήν. Ὁ προσφιλὴς θεὸς τῶν Φινλανδῶν, ὁ θεὸς τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀνεφαίνετο συχνότατα εἰς τοὺς ἀρχαίους χαρακτῆρας καὶ εἰς τὰς δεήσεις εἶνε ὁ Βε—ι—νε—μοένων. Καθὼς ὁ Προμηθεὺς εἶχε φέρει τὸ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς, καὶ ὁ Ὀρφεὺς εἶχεν ἀποκαλύψει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν δύναμιν τῆς μουσικῆς· Ἐπίσης καὶ οὗτος ἦτον ὁ κατασκευάσας τὸ Καντέλι, τὸ ἐθνικὸν ἐκεῖνο ὄργανον, ὅπερ ἀντιχεῖ εἰσέτι εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ χωρικοῦ τῆς Φινλανδίας· κατεσκεύασε δὲ τοῦτο διὰ σκελετοῦ τινος ἰχθύος καὶ διὰ τριχῶν ἵππου, ἕτερον δὲ διὰ στελέχους δρυός. Ἡμέραν τινὰ παρετήρητεν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης φυτόν τι ἀπεξηραμμένον καὶ κεκλιμένον ὑπὸ τὴν αὔραν, ὡς παραπονούμενον· διότι ἦτο μεμονωμένον, δὲν ἔβλεπε τὸν ποιμένα καθήμενον ὑπὸ τοὺς κλάδους του, δὲν ἤκουε τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν τύρβην τῶν τελετῶν. Ὁ θεὸς τὸ ἔκοψεν ἐκ τοῦ στελέχους καὶ διὰ τῶν μελαγχολικῶν κλάδων αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν βοστρύχων νεανίδος τινὸς κατεσκεύασε νέον Καντέλι, καὶ λαβὼν αὐτὸ ἀπῆλθεν εἰς τὰ δάση καὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν.

Κατασκευάσας ἐκ τῶν σανίδων τῆς δρυὸς καὶ ἐκ τῶν τριχῶν τοῦ ἵππου τὸ πρῶτον ὄργανόν του, προσεκάλεσε τὰς γυναῖκας νὰ τὸ κρούσωσι, καὶ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν δὲν κατώρθωσε νὰ πλήξῃ τὰς ἰσχυρὰς χορδάς. Προσεκάλεσεν ἀκολούθως τοὺς ἄνδρας, τοὺς πολεμιστάς, τοὺς ἥρωας· ἀλλ' οἱ βραχίονές των δὲν ἦσαν τόσον νευρώδεις καὶ αἱ χεῖρές των τόσον ἰσχυραί, ὥστε νὰ ἐκφέρωσι συνεχεῖς τινας ἤχους τοῦ θαυμαστοῦ ὀργάνου. Τότε ὁ Βε—ι—νε—μοένων τὸ ἔλαβε καὶ ἔπληξεν ὅλας τὰς χορδάς· καὶ παράυτα ὅλα τὰ ἐμψυχα ὄντα ἐπλησίασαν, ὅπως τὸν ἀκούσωσιν.

Τὸ πτηνὸν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς φωλεᾶς του, ἡ Σειρὴν ἐκ τοῦ κρυσταλλίνου σπηλαίου της καὶ ἡ ἄρκτος ἐκ τῆς τρώγλης της· οἱ ἄνθρωποι συνεκινήθησαν βαθέως· τὰ ζῷα ἔκλινον τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν κρούοντα τὸ Καντέλι, λησμονοῦντα τὰς συνήθεις μάχας των καὶ τὸ ἐνστικτον αὐτοῖς σαρκοβόρον· καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἐκάμφθη διὰ τῶν ἀσμάτων του, καὶ ἐδάκρυσεν. Τὰ δάκρυα ἔρρεον κατὰ μῆκος τῶν παρειῶν καὶ τοῦ πολιοῦ γενείου του, καὶ διεπέρασαν τοὺς πέντε μανδύας καὶ τὰς ὀκτὼ ἐξ ἐρίου ἐσθῆτάς του.

Ὁ Γίγας Ἰουκαβένων τὸν προεκάλεσεν ἡμέραν τινὰ εἰς συναγωνισμόν· ἀλλ' ὁ θεὸς τὸν διεπέρασε διὰ τῆς λόγχης· ἐπειδὴ ἡ μουσικὴ τοῦ Βε—ι—νε—μοένων εἶνε μουσικὴ τῆς ψυχῆς τοῦ ἠρωϊσμοῦ καὶ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων· ἐνῷ τοῦ Ἰουκαβένων εἶνε κραυγὴ λύπης τοῦ τραυματισθέντος καὶ ἀγὼν τοῦ ψυχορραγοῦντος.

Ὁ Βε—ι—νε—μοένων ἦτον ὁ θεὸς τῆς εὐθύτητος τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἁρμονίας· ὁ δὲ δαίμων ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τῶν γιγάντων καὶ ὑπὸ τοῦ Καλεούα πατρὸς δώδεκα υἱῶν τερατωδῶς ἰσχυρῶν καὶ πολλῶν θυγατέρων, αἵτινες ἐσχημάτισαν τὰ ὄδη φέρουσαι ὁλοκλήρους σκοπέλους εἰς τὰ περιζώματά των. Μία